

////////////////////////////////////

BASISPROTOCOL CULTUUR

Basiskader voor een veilige heropstart in de cultuursector / 10.06.2020

////////////////////////////////////

INHOUD

1	Inleiding	2
2	Situering	3
3	Wie mag er NOG niet mee doen?	4
3.1	Risicogroepen	4
3.2	Ziekte	4
4	Welke activiteiten mogen nog niet?	5
5	Algemene principes	5
5.1	Afstand	5
5.2	Ventilatie	6
5.3	Hygiene	6
5.4	Beperkte contacten	6
6	Organisatorische maatregelen	7
6.1	Risicoanalyse	7
6.2	Draaiboek	7
6.3	Corona-aanspreekpunt	8
6.4	Inschrijvingen/registratie	8
7	Communicatie	8

1 INLEIDING

Op 3 juni besliste de Nationale Veiligheidsraad dat de cultuursector zijn activiteiten zonder publiek vanaf 8 juni terug mag hervatten. Dit moet zo veilig mogelijk gebeuren, zowel voor de gebruikers als voor het personeel. Hiervoor worden, zoals bepaald in de Nationale Veiligheidsraad, protocollen opgemaakt die de sector helpen om veilig op te starten. Deze protocollen worden bepaald door de bevoegde minister, na advies van de GEES, in overleg met de sector.

De cultuursector is enorm divers, gaande van de professionele muzieksector tot de lokale harmonie, van de professionele theatergezelschappen tot de plaatselijke toneelvereniging, van de grote culturele instellingen en musea tot het kleinere culturele erfgoed verspreid over heel Vlaanderen, van circus en kermis tot de plaatselijke afdeling van natuurpunt, enz. Het is dus een enorme uitdaging om voor deze diverse sector een set met heldere en gedragen richtlijnen op te stellen. Daarom is er gekozen voor een generiek **BASISPROTOCOL**, dat het basiskader vormt voor de niet-professionele cultuursector¹. Aanvullend en binnen de klijntijnen van dit basiskader kunnen de verschillende subsectoren, organisaties en instellingen hun eigen, dikwijls specifiekere richtlijnen, uitwerken en verspreiden.

Dit basisprotocol kwam tot stand na overleg met verschillende vertegenwoordigers uit de cultuursector en in nauw overleg met professor Erika Vlieghe, voorzitter van de expertencommissie die de Nationale Veiligheidsraad adviseert. Het bouwt verder op het vele voorbereidende werk en goede praktijkvoorbeelden van de cultuursector zelf.

Deze versie is opgesteld voor de nationale fase 3,
die in principe loopt van 8 juni tot en met 30 juni 2020.

Net zoals de coronacrisis en de aanpak ervan, zal ook dit basisprotocol regelmatig wijzigen.

¹ Er zijn heel wat afwijkende regels voor de professionele cultuurbeoefenaar, die eerder aansluiten bij de preventieve maatregelen in een arbeidscontext. We verwijzen voor de professionele sector o.a. naar de sectororganisatiecultuur. (zie ook volgend punt)

2 SITUERING

Dit basisprotocol is niet het enige document dat de veilige heropstart in de cultuursector regelt.

Eerst en vooral zijn er de algemeen geldende overheidsmaatregelen en adviezen van de Nationale Veiligheidsraad, zoals bekrachtigd bij diverse ministeriële besluiten. Meer informatie vind je op www.info-coronavirus.be

Daarnaast zijn er de gidsen die de maatregelen bevatten voor de werknemers:

- De sociale partners van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, de Beleidscel van de Minister van Werk en experts van de FOD Werkgelegenheid hebben in overleg een [generieke gids](#) uitgewerkt. Deze gids reikt een kader met maatregelen aan die op maat kunnen worden ingekleurd door de sectoren en door elke werkgever, om er voor te zorgen dat activiteiten opnieuw kunnen worden opgestart in zo veilig en gezond mogelijke omstandigheden.
- In verschillende sectoren worden op basis van een beslissing door de leden van een paritair comité aanvullend nog **sectorgidsen** of protocollen uitgewerkt. *In onze sector is dat o.a. het geval voor de [audiovisuele sector](#) (PC227).*
Een aantal van deze protocollen of sectorgidsen zijn ook verplicht voor bepaalde nevenactiviteiten in de cultuursector. Is er een verkooppunt (bijv. boek- of verkooppunt in een museum), dan zal deze moeten voldoen aan de regels voor winkels. Is er een eet- of drankgelegenheid (bijv. theatercafé), dan zal deze de bepalingen van de horeca volgen. En zo verder.
Zeker deze laatste gids, met richtlijnen voor de horeca, is ook voor wie geen eet- of drankgelegenheid heeft, interessant om te gebruiken als inspiratiebron voor bijv. de maatregelen inzake sanitair en hygiëne.

De generieke gids en de sectorgidsen kunnen worden geraadpleegd via de website van de FOD WASO www.werk.belgie.be

Tenslotte zijn het meestal ook de **lokale besturen** die een belangrijke rol zullen spelen in het al dan niet toelaten en/of opleggen van bepaalde voorwaarden. De besturen genieten daarbij een grote autonomie, wat soms tot verschillende voorwaarden tussen gemeenten kan leiden. Informeer je dus goed!²

Tip: De '[sectorgids professionele kunsten](#)' bevat heel wat concrete en relevante maatregelen voor de professionele cultuursector en -actoren.

² Zeker voor evenementen zullen lokale besturen eisen dat er een goede risicoanalyse en plan van aanpak is, vooraleer zij toestemming zullen geven. Zie ook verder!

3 WIE MAG ER NOG NIET MEE DOEN?

Bedoeling is dat zoveel mogelijk mensen vanuit het recht op cultuur, op vrije tijd, participatie en engagement kunnen genieten van culturele activiteiten. In de brede cultuursector kijken we dan niet alleen naar 'het publiek', maar ook naar de vele vrijwilligers die daarin actief zijn (als begeleider van andere personen, ondersteuning voor en achter de schermen, enz.) We spreken hierbij over een zeer diverse groep van mensen, van zeer jong tot zeer oud.

3.1 RISICOGROEPEN

Het is in de huidige omstandigheden van belang dat we bepaalde risicogroepen, die een hoger risico hebben op ernstige COVID-infectie, blijven beschermen. De veiligste manier is hen voorlopig nog niet te betrekken bij de heropstart. Dit is ook onze aanbeveling voor deze derde fase. Het is hier de gedeelde verantwoordelijkheid van de organisatie én het individu³ om het risico goed in te schatten en ernaar te handelen.

De experts benoemen 2 belangrijke risicogroepen:

- **Senioren (65+)**: Er worden hiervoor (vanuit Agentschap Welzijn) nog aparte richtlijnen opgesteld die duidelijker maken welke activiteiten wel of niet kunnen hernomen worden.
- Personen met een **ernstige onderliggende medische aandoening** (bv. hart- en vaatlijden en verlaagde immuniteit): het risico is sterk afhankelijk van de aard en complexiteit van de onderliggende problematiek, en wordt best met de behandelende arts besproken.

3.2 ZIEKTE

Personen die ziek zijn of de laatste 7 dagen klachten hebben gehad die aan een COVID-infectie doen denken, mogen niet deelnemen. Ook als er in de naaste omgeving (partner, gezin) ziekte of ziektesymptomen zijn (geweest), wordt deelname aan de activiteiten tijdelijk verboden.

Het is belangrijk dat op niveau van de organisatie duidelijk bepaald en gecommuniceerd wordt wie wel en wie niet mag deelnemen, rekening houdend met bovenstaand kader. (zie ook verder)

³ Medische fiches of een verklaring op eer kan, afhankelijk van de situatie, een werkwijze zijn om ook de individuele verantwoordelijkheid te stimuleren.

4 WELKE ACTIVITEITEN MOGEN NOG NIET?

Conform de besluitvorming van de Nationale Veiligheidsraad mogen alle 'georganiseerde activiteiten' worden hervat, tenzij de herstart in een andere fase wordt gepland (bijv. bioscopen vanaf 1/7), en/of als het om 'hoog risico-activiteiten' gaat (zie verder). En dat natuurlijk altijd op basis van de voorschriften en geldende veiligheidsmaatregelen, waaronder de afstandsregels, de bubbels, enz. (zie ook verder).

Een aantal specifieke activiteiten in de cultuursector houden een verhoogd risico op overdracht van druppels en infectie in, en worden voorlopig nog **verboden**:

- (koor)zang en alles wat aanleiding geeft tot luid spreken of roepen;
- alle activiteiten waar blaasinstrumenten bij betrokken zijn;
- alle activiteiten waar nauw 'fysiek contact' bij nodig is (bepaalde vormen van dans, toneel, ...).

Er wordt hard gewerkt om hierover de nodige richtlijnen te ontwikkelen zodat ook deze activiteiten zo snel als mogelijk terug kunnen opgestart worden.

Enkel voor professionele actoren (beroepsdansers, beroepsacteurs, ...) kan hiervoor een **uitzondering** worden gemaakt. Voorwaarde is dan wel dat er op het niveau van het individu een risicoanalyse en plan van aanpak is opgesteld.

5 ALGEMENE PRINCIPES

5.1 AFSTAND

Algemeen wordt een afstand van 1,5 m meter tussen elk individu aangeraden.⁴

Indien dat niet 100% kan gewaarborgd worden, kan je ook nog volgende aanvullende maatregelen treffen:

- mondkmaskers⁵ (of ander individueel beschermingsmateriaal) dragen;
- beschermingswanden (plexi of andere) voorzien.

Enkel voor kinderen (<12jaar) onderling wordt dit principe losgelaten en is er geen distancing verplicht. De (volwassen) begeleiders van deze kinderen trachten wel maximaal de afstand met de kinderen en de andere begeleiders te respecteren.

Aandacht! Bij EHBO-verzorging is het onmogelijk om afstand te bewaren. Een mondkmasker en handschoenen zijn dan verplicht. Pas zowel het materiaal als je instructies aan om op een coronaveilige manier EHBO te kunnen verlenen. Download hier [een informatiefiche over EHBO in coronatijden](#).

⁴Neem ook de nodige maatregelen qua infrastructuur (bijv. in de toiletten) en communicatie (looplijnen, kruisjes op de vloer, enz) om de mensen daarbij te ondersteunen.

⁵Zorg dat er standaard een voorraad mondkmaskers en handschoenen ter beschikking is!

5.2 VENTILATIE⁶

Het verdient de voorkeur om activiteiten **buiten** te laten doorgaan, waar er in principe een goede natuurlijke ventilatie is. Indien je toch binnen actief bent, genieten grote en goed geventileerde ruimtes de voorkeur. Regelmatig de ruimtes verluchten (door bijv. een venster open te zetten) is altijd, en zeker bij de kleinere ruimtes, noodzakelijk. We verwijzen hierbij ook naar de richtlijnen over ventilatie in de [horeca](#), waarin o.a. staat: *“Wat ventilatie betreft wordt er aangeraden de luchtverversingssnelheid te verhogen en zo veel mogelijk buitenlucht aan te voeren, hetzij door middel van natuurlijke ventilatie, hetzij door middel van mechanische ventilatie, afhankelijk van de gelegenheid.”*

5.3 HYGIENE

Als organisatie voorzie je de nodige maatregelen om een goede hygiëne te waarborgen.

- Voldoende de **handen wassen** met water en zeep, of ontsmetten met hand alcohol gel, is en blijft een grondregel, en moet dus ten allen tijden kunnen voor, tijdens en na de activiteit.
- De infrastructuur dient in de mate van het mogelijke regelmatig (minstens dagelijks) **schoongemaakt**/ontsmet te worden. Daarbij dient extra aandacht worden besteed aan de veelgebruikte contactoppervlakten zoals deurklinken, waskranen, enz.
- Ook het **materiaal** dat tijdens de activiteiten gebruikt werd, moet minstens dagelijks schoongemaakt/ontsmet worden, zeker indien het door meerdere personen wordt gebruikt.
- Algemene informatie en sensibilisering mbt hygiëne (handen wassen, in je arm niezen, papieren zakdoeken gebruiken, ...) wordt actief verspreid (zie ook punt 7: communicatie)

5.4 BEPERKTE CONTACTEN

In functie van het beperken van de verspreiding wordt het aantal contacten tussen mensen bij voorkeur zoveel mogelijk beperkt. Organiseer de heropstart van de activiteiten rekening houdend met deze filosofie, en gebruik het principe van ‘contactbubbels’ (bijv. steeds dezelfde groepsindeling, ...). Hou daarbij ook specifiek rekening met de eerder omschreven risicogroepen, en vermijd zoveel als mogelijk het ‘mixen’ van generaties.

In fase 3 wordt de grootte van de groep voor een activiteit beperkt tot 20 personen, iedereen inclusief (dus ook begeleiders!). En dat natuurlijk voor zover de ruimte groot genoeg is om ook de afstandsregels te kunnen respecteren! Hanteer daarbij 4m² per persoon voor zittende activiteiten en 10m² per persoon voor activiteiten met beweging

⁶ Op basis van advies 9599 over ‘ventilatie’ van de Hoge Gezondheidsraad ([download hier](#))

6 ORGANISATORISCHE MAATREGELEN

6.1 RISICOANALYSE

Vooraleer een activiteit opnieuw op te starten, is de organisator verplicht om een risicoanalyse op te maken met betrekking tot o.a. deelnemers, de locatie, de aard van de activiteit, de verplaatsing voor, tijdens en na de activiteit, enz. Op basis van de inschatting van de risico's kan je:

1. beslissen of het veilig (en haalbaar) is om de activiteit terug op te starten;
2. de nodige maatregelen treffen om alles op een zo veilig mogelijke wijze te organiseren.

Er wordt vanaf juli 2020 een online tool ter beschikking gesteld waarmee een activiteit aan een aantal (risico)parameters wordt afgetoetst. Deze tool is eerder gemaakt voor een risico-inschatting van (grote) evenementen met publiek. Voor activiteiten met enkel (vaste) deelnemers worden er binnen de sector een aantal checklists aangeboden.

6.2 DRAAIBOEK

Voor elke (soort) activiteit wordt er een draaiboek voorzien waarin de activiteit zelf in al zijn aspecten (locatieplan, materiaallijst, tijdschema, ...) en alle bijhorende veiligheidsmaatregelen worden opgenomen. De inhoud en vorm van zo'n draaiboek is sterk afhankelijk van de aard van de activiteit. We rekenen op de sector zelf om daarin de nodige ondersteuning en houvast te ontwikkelen.

Enkele aandachtspunten;

- Beheersing van groepen mensen (crowd management) – zeker wanneer groepen mensen zich vormen (bij aankomst aan de kassa en in de zaal, in een pauze, bij verplaatsing ...);
- Indeling van de ruimtes (gebouwplannen, lokaalindeling, ...), met extra aandacht voor de sanitaire voorzieningen (toegangen, afstandssignalisatie, desinfectie en ventilatie van de toiletten, ...).

Dit draaiboek is belangrijk:

- als basisdocument bij de voorbereidingen;
- als houvast voor organisator, begeleider en deelnemer, zaaluitbater;
- als bewijs voor de (lokale) overheid dat de heropstart volgens het principe van de goede huisvader werd aangepakt.

